

כה: עין משמש גר כצוה

המפתת פרק שרישי נדה

סודות הש"ס

כ"ב א מ"י פ"ה ס"ג
גמגמ ס"ג :

כ"ב ב מ"י פ"ה ס"ג
פ"ג ס"ג ס"ג
פ"ג ס"ג :

[זל ס"ג דס"ג ט]

רוסי הרא"ש

אמר עולה הא מני ר' אליעזר היא . והא דתנן גלה העגל
(יבמות ט:) רבי אליעזר אומר אגרוניטם חייבין עליו סקלס
כזכר הא אגרוניטם הכהם לא לכל אמר רבי אליעזר אגרוניטם חייבין
עליו אי נמי י"ל דהכא הכי קאמר הא פגול דלמא אין חייבין על
ביאות מקדש דרש הגרן כרבי
אליעזר : **פ"ה** ללל תרס גרסי' .
ושו לא ולל גרסין שאין לו סהרה
במקדש דבגלה העולה הפילין
(פירושין קד:) בני למימר מאוס דלית
עשה אז העומתה וכן גרין למחוק
דלף ע"ג דלית מן הכרייהא נקמיה
ה"ל מוסד ומחוק הכהם דה"ל שרן
אע"ג רבא העומתה הוא וז"ל דלמא
כ"פ"ק דטעה (דף ט) ובפרק אלו
דברים (פסחים סו:) אפי' מה מואר
ליכנס במחנה ליה שגמאר ויקח משה
אח עלמחם יוסף עמו וגו' מחי אפי'
אזרבה מה קיל ספי דלן לו סהרה
במקדש ואפילו במחנה שכינה נמי ויש
למא דלמא למדי גילה עירובין
(דף קד:) דמחייב מניסין שרן למקדש
אפי' דלן לו סהרה במקדש וה"ל
מה אי נמי מה מחייב ספי משום דיש
במיט סהרה במקדש כגון ארס ח:
ד"ה אמינה ליה מחכות לא . הו
מ"ל למקדש כלי שסקף אלל נקמ'
כלי מחכות משום דמחיר דהריב הרי
הוא כחלל : **ע"ד** כל דבר שיש לו
סהרה במקדש . מלשן עד דרש
כרפ"ה דמקדש כל מי שיש לו דין
משמך עד נקבה דלית שיש לו סהרה
במקדש וז"ל כל סמא לנפש אס ק
למח' אחא ויש למד דברים אלל דברים
כפסחים (דף סו:) דרש ליה שפיר :
א"י הכי בשאר טומאות נמי . פירוש
כיון דרש משמך ומד נקבה למי
שיש לו סהרה במקדש אס ק שוקמין
קרא גס בשאר טומאות דללו לטן
ולודס דשייס ככליס ואס ק דטומאות
מה ושרן נמי לא נלשחו טומאות
ואגרוניטם : **ת"ר** למד
הכר . ה"ל דהוכר דרש ופימיה דכ"פ'
על אל שומין (בבבא דף מ"ג) אגרוניטם
שליה האל דכתיב הכר הכרים משמע
מקום דכתיב הכרים אכל ה"ל
דהכר לא תשיב יתור למעט
אגרוניטם וקמא איכא שום דרשא
האס דדרש מה"ל :

תשלחו. היינו שילת טמאים ממקדש: רבי אליעזר היא. דכתיב
לענין קרבן טומאה עד דידע כמח' איטמי אכל לרבען דלא כתיב
בשאר טומאות עד דידע כמח' איטמי הכה נמי מחייבי דלא דרשינן
זכר וה"ל נקבה חליט: השרץ ועולם. או כבגלל שרץ ועולם ממנו
על העולם שרץ. שטמא וידע ובעשה
שכנסו עולם ממנו טומאה. חייב
ואינו חייב על העולם מקדש. א"ס
כשכנסו למקדש זכור לטומאה ועולם
ממנו מקדש וכנסו שאינו סבור שזה
מקדש וכשילא מוכר פטור: שרץ
וגבלה. לפי דיעה שנגע בחדל מה"ס
ואינו יודע וידע מה"ס נגע וכשכנס
למקדש כנס אותו ומשילא מוכר: ר'
אליעזר. דלמא שם שרץ סבר דכתיבין
עד דידע אס כשןן איטמי כ"י: הוב
את זוכרו לזכר ולנקבה. ולדרוש נמי
זכר וה"ל נקבה חליט טמא כזכיה
ולא טומאות: לזכר לרבות מצורע.
שהוא מוקף לזכר ליהוים מעינתיו אכ
הטומאה לטמא ארס וכליס כז
דכתיב היה (ויקרא טו) וכי ירוק הזכ
וגו': פרט לכלי חרס. טמא שאין
טען שילוח מן העורה: הדה אמנא
כלי מחכות לא. טען שילוח ולהכי
שמי מדיבוריה למדע כל שיש לו דין
הטוב: מוכר ונקבה דהיינו טהרה
במקדש: מוכל טמא נפקא. דלף
כלי מחכות בני שילוח ועל כרחין
הוה דרשין ארס דמי ליה ולא כלי
הכס שאין לו טהרה: עד נקבה.
משמע כל מי שיש לו דין שהוא מוכר
עד נקבה שיש לןן טהרה: אי הכי.
לעיל קמי'. כיון דלמא רב לענין
שילוח זכר וה"ל ולא טומאות
כשאר טומאות נמי כיון טומאות
שטמא כנס או כשןן ונגמ
למקדש יפטר: הזכר. והיה ערן
הזכר: תלמוד לומר הזכר. ה"ל
דרש: אם נקבה. אס קדריש: ההוא
מביעי ליה. למכתב זכר ונקבה:
לחלק

והוא תרתי: אמר
שילוח מני ר' אליעזר
דיא . דהיינו מה הוב
בסוף העור ר' אליעזר
אמר אגרוניטם חייבין
עליו כמלה זכר וי"ל
דהוא אגרוניטם חייב
לכל אמר ר' אליעזר
אגרוניטם זכר שילוח
ועיל מה קאמר רבא
סבר לה כ"י אליעזר
דחייב כמלתא דהיינו
ועולם: פ"ה ללל
דריס גרסינ' שאין לו
סהרה במקדש דרשין
מן הכרייהא כרפ"ה
ועיל מה ק"ל ספי דלן
לו סהרה במקדש ויש
למא דלמא למדי גילה
עירובין (דף קד:) דמחייב
מניסין שרן למקדש
אפי' דלן לו סהרה
במקדש וה"ל מה אי נמי
מה מחייב ספי משום דיש
במיט סהרה במקדש
כגון ארס ח: ד"ה אמינה
ליה מחכות לא . הו
מ"ל למקדש כלי שסקף
אלל נקמ' כלי מחכות
משום דמחיר דהריב הרי
הוא כחלל : ע"ד כל דבר
שיש לו סהרה במקדש .
מלשן עד דרש כרפ"ה
דמקדש כל מי שיש לו
דין משמך עד נקבה
דלית שיש לו סהרה
במקדש וז"ל כל סמא
לנפש אס ק למח' אחא
ויש למד דברים אלל
דברים כפסחים (דף
סו:) דרש ליה שפיר :
א"י הכי בשאר טומאות
נמי . פירוש כיון דרש
משמך ומד נקבה למי
שיש לו סהרה במקדש
אס ק שוקמין קרא גס
בשאר טומאות דללו
לטן ולודס דשייס
ככליס ואס ק דטומאות
מה ושרן נמי לא
נלשחו טומאות
ואגרוניטם : ת"ר למד
הכר . ה"ל דהוכר דרש
ופימיה דכ"פ' על אל
שומין (בבבא דף מ"ג)
אגרוניטם שלייה האל
דכתיב הכר הכרים
משמע מקום דכתיב
הכרים אכל ה"ל
דהכר לא תשיב יתור
למעט אגרוניטם וקמא
איכא שום דרשא האס
דרש מה"ל :

הוא שאל אשה אומר ק בערכין יעד ותיא חזר ולא טומאות כ' פירוש פסח ספרא רבי יאודה וקאמר רב נתן בר יצחק חף אן נמי
הענה אדרונטם פבג לקדוש מי טהאח דברי רבי יאודה ופריך מאי שאל גבי מילה ומשני משום דכתיב העול לכם כל זכר והשאל פימה דהכא
גבי ערכין לרין יתורא למעט טומאות ואגרוניטם ולא ממעט לה מלשן זכר ונקבה גבי מילה אדרבה לרין יתורא לרבות וגבי קדוש ממעט
ליה חף ע"ג דליכא יתורא אגרוניטם לאאל ממעט דכתיב ונתן ולא כתיב ונתנה למשני אשה והנה מליט למחיר דכיון דגלי בערכין
דלא הו כבגל זכר ילפינן קדוש מערכין ומילה נמי הו ילפינן אי לא דגלי קרא דכל זכר והא דלא ילפינן קדוש ממילה משום דשני איח
ן למלין מערכין לחמירא והכא דפריך וכל היכא דכתיב זכר למעט טומאות ואגרוניטם והא גבי ערכין כ"י לא מלי לטעי דמערכין ילפינן
דאדרבה ממילה איח לן למלין דהי כבגל זכר כ"י לטעיט שילוח ולא מערכין לקולא ובפרק על אל שומין (בבבא מ"ג) דמלרין קרא יתורא
למעט טומאות ואגרוניטם דקאמר כשהוא אומר הכר למטה שאין מ"ל ולא ילפינן מערכין לחמירא שלא להשניר לשלול ולהחריך קרבן אחר
האס אלמריך קרא לקרבן גדנה כגון שאמר הרי זו עולה וחי קולא שאינו קדוש דלא הו ילפינן מערכין לקולא אלא ממילה לחמירא ולהכי
אלמריך קרא חף קשה דכ"פ העגל (יבמות עב:) משמע דלא פסול ליה ר' יאודה לענין קדוש אלא משום דהי ספק איש ספק אשה דתנן דתנן
יהודה אומר אגרוניטם שקדש קדושין פסולין משום שהוא ספק אשה וקשה פסולה לקדש וי"ל דלגבי ערך חף ע"ג דהוא זכר אי נקבה ממעט
הכתיב מערך איש וקשה לפי שהוא משונה וזו היא מיעוטא דכר לחייה הוה אמינה דאפקיה רחמנא מערך זכר ויאוקמיה בערך נקבה אפילו
הוה זכר וכן אפילו גבי מילה אי נקבה היא הא אלמריך קרא לרטי וחי זכר הוא שמוא איכא שום דרשא דהוה ממעטין ליה אי לא
דריבנה ככתב וההיא דבבבא (דף מ"ג) דהוכר ולא טומאות ואגרוניטם איכא לממיר דלא אחיה כ"י יהודה דכיון דספק הוא לא
אלמריך קרא למשני ספקא וחף ע"ג דהוא ספרא ר' יאודה היא היט כמסתא אגרוניטם אכל כא ע"כ רבי יאודה היא :
ה"ל

הוא שאל אשה אומר ק בערכין יעד ותיא חזר ולא טומאות כ' פירוש פסח ספרא רבי יאודה וקאמר רב נתן בר יצחק חף אן נמי
הענה אדרונטם פבג לקדוש מי טהאח דברי רבי יאודה ופריך מאי שאל גבי מילה ומשני משום דכתיב העול לכם כל זכר והשאל פימה דהכא
גבי ערכין לרין יתורא למעט טומאות ואגרוניטם ולא ממעט לה מלשן זכר ונקבה גבי מילה אדרבה לרין יתורא לרבות וגבי קדוש ממעט
ליה חף ע"ג דליכא יתורא אגרוניטם לאאל ממעט דכתיב ונתן ולא כתיב ונתנה למשני אשה והנה מליט למחיר דכיון דגלי בערכין
דלא הו כבגל זכר ילפינן קדוש מערכין ומילה נמי הו ילפינן אי לא דגלי קרא דכל זכר והא דלא ילפינן קדוש ממילה משום דשני איח
ן למלין מערכין לחמירא והכא דפריך וכל היכא דכתיב זכר למעט טומאות ואגרוניטם והא גבי ערכין כ"י לא מלי לטעי דמערכין ילפינן
דאדרבה ממילה איח לן למלין דהי כבגל זכר כ"י לטעיט שילוח ולא מערכין לקולא ובפרק על אל שומין (בבבא מ"ג) דמלרין קרא יתורא
למעט טומאות ואגרוניטם דקאמר כשהוא אומר הכר למטה שאין מ"ל ולא ילפינן מערכין לחמירא שלא להשניר לשלול ולהחריך קרבן אחר
האס אלמריך קרא לקרבן גדנה כגון שאמר הרי זו עולה וחי קולא שאינו קדוש דלא הו ילפינן מערכין לקולא אלא ממילה לחמירא ולהכי
אלמריך קרא חף קשה דכ"פ העגל (יבמות עב:) משמע דלא פסול ליה ר' יאודה לענין קדוש אלא משום דהי ספק איש ספק אשה דתנן דתנן
יהודה אומר אגרוניטם שקדש קדושין פסולין משום שהוא ספק אשה וקשה פסולה לקדש וי"ל דלגבי ערך חף ע"ג דהוא זכר אי נקבה ממעט
הכתיב מערך איש וקשה לפי שהוא משונה וזו היא מיעוטא דכר לחייה הוה אמינה דאפקיה רחמנא מערך זכר ויאוקמיה בערך נקבה אפילו
הוה זכר וכן אפילו גבי מילה אי נקבה היא הא אלמריך קרא לרטי וחי זכר הוא שמוא איכא שום דרשא דהוה ממעטין ליה אי לא
דריבנה ככתב וההיא דבבבא (דף מ"ג) דהוכר ולא טומאות ואגרוניטם איכא לממיר דלא אחיה כ"י יהודה דכיון דספק הוא לא
אלמריך קרא למשני ספקא וחף ע"ג דהוא ספרא ר' יאודה היא היט כמסתא אגרוניטם אכל כא ע"כ רבי יאודה היא :
ה"ל

חשלוך זכר ודאי נקבה ודאית ולא פומטום
ואגרוניטם ליכא מסייע ליה פומטום
ואגרוניטם שראו לובן או אדם אין חייבין
על ביאת מקדש ואין שורפין עליהם את
התרומה ראו לובן ואדם כאתר אין חייבין
על ביאת מקדש אבל שורפין עליהם את
התרומה מ"ט לאו משום שנאמר מוכר ועד
נקבה תשלחו זכר ודאי נקבה ודאית ולא
פומטום ואגרוניטם אמר עולא לא הא מני
ר' אליעזר היא *דחנן רבי אליעזר אומר
השרץ ונעלם ממנו על העולם שרץ הוא דייב
ואינו חייב על העולם מקדש רבי עקיבא אומר
ונעלם ממנו והוא טמא על העולם פומטא הוא
דייב ואינו חייב על העולם מקדש *ואמרין
כאי בנייהו ואמר חוקה שרץ ונגבלה איכא
בנייהו דרבי אליעזר סבר בעינן עד דידע
אי בשרץ איטמי אי בגבילה איטמי ור' עקיבא
סבר *לא בעינן לאו אמר רבי אליעזר החם
בעינן דידע אי בשרץ איטמי אי בנגבלה איטמי
הכא נמי בעינן דידע אי בלובן איטמי אי
באדם איטמי אבל לרבי עקיבא דאמר משום
פומטא מדיחייב הכא נמי משום פומטא מדיחייב
וכי מאי שנא ביאת מקדש דלא דכתיב
מוכר ועד נקבה תשלחו זכר ודאי נקבה
ודאית ולא פומטום ואגרוניטם אי הכי
תריבנה נמי לא נשרוף דכתיב *והוב את זוכר
לזכר ולנקבה זכר ודאי נקבה ודאית ולא
פומטום ואגרוניטם והוא מבעי ליה לכדדרי
יצחק דאמר רבי יצחק *לזכר לרבות את
המצורע למעינתיו ולנקבה לרבות את
המצורעת למעינתיה האי נמי מבעי ליה
*במי שיש לו טהרה במקדש פרט לכלי

הוא שאל אשה אומר ק בערכין יעד ותיא חזר ולא טומאות כ' פירוש פסח ספרא רבי יאודה וקאמר רב נתן בר יצחק חף אן נמי
הענה אדרונטם פבג לקדוש מי טהאח דברי רבי יאודה ופריך מאי שאל גבי מילה ומשני משום דכתיב העול לכם כל זכר והשאל פימה דהכא
גבי ערכין לרין יתורא למעט טומאות ואגרוניטם ולא ממעט לה מלשן זכר ונקבה גבי מילה אדרבה לרין יתורא לרבות וגבי קדוש ממעט
ליה חף ע"ג דליכא יתורא אגרוניטם לאאל ממעט דכתיב ונתן ולא כתיב ונתנה למשני אשה והנה מליט למחיר דכיון דגלי בערכין
דלא הו כבגל זכר ילפינן קדוש מערכין ומילה נמי הו ילפינן אי לא דגלי קרא דכל זכר והא דלא ילפינן קדוש ממילה משום דשני איח
ן למלין מערכין לחמירא והכא דפריך וכל היכא דכתיב זכר למעט טומאות ואגרוניטם והא גבי ערכין כ"י לא מלי לטעי דמערכין ילפינן
דאדרבה ממילה איח לן למלין דהי כבגל זכר כ"י לטעיט שילוח ולא מערכין לקולא ובפרק על אל שומין (בבבא מ"ג) דמלרין קרא יתורא
למעט טומאות ואגרוניטם דקאמר כשהוא אומר הכר למטה שאין מ"ל ולא ילפינן מערכין לחמירא שלא להשניר לשלול ולהחריך קרבן אחר
האס אלמריך קרא לקרבן גדנה כגון שאמר הרי זו עולה וחי קולא שאינו קדוש דלא הו ילפינן מערכין לקולא אלא ממילה לחמירא ולהכי
אלמריך קרא חף קשה דכ"פ העגל (יבמות עב:) משמע דלא פסול ליה ר' יאודה לענין קדוש אלא משום דהי ספק איש ספק אשה דתנן דתנן
יהודה אומר אגרוניטם שקדש קדושין פסולין משום שהוא ספק אשה וקשה פסולה לקדש וי"ל דלגבי ערך חף ע"ג דהוא זכר אי נקבה ממעט
הכתיב מערך איש וקשה לפי שהוא משונה וזו היא מיעוטא דכר לחייה הוה אמינה דאפקיה רחמנא מערך זכר ויאוקמיה בערך נקבה אפילו
הוה זכר וכן אפילו גבי מילה אי נקבה היא הא אלמריך קרא לרטי וחי זכר הוא שמוא איכא שום דרשא דהוה ממעטין ליה אי לא
דריבנה ככתב וההיא דבבבא (דף מ"ג) דהוכר ולא טומאות ואגרוניטם איכא לממיר דלא אחיה כ"י יהודה דכיון דספק הוא לא
אלמריך קרא למשני ספקא וחף ע"ג דהוא ספרא ר' יאודה היא היט כמסתא אגרוניטם אכל כא ע"כ רבי יאודה היא :
ה"ל